

**Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának:
A migráncscempészség elleni megújított uniós cselekvési terv (2021–2025)**

[COM(2021) 591 final]

(2022/C 290/15)

Előadó: **José Antonio MORENO DÍAZ**

Társelőadó: **Pietro Vittorio BARBIERI**

Felkérés:	Európai Bizottság, 2021.12.1.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke
Illetékes szekció:	Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság
Elfogadás a szekcióülésen:	2022.3.7.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2022.3.23.
Plenáris ülés száma:	568.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	212/0/5

1. Következtetések és ajánlások

1.1. A migráncscempészség határokon átnyúló bűnözői tevékenység, amely veszélyezteti az emberek életét, sérti az alapvető jogokat, és megzavarja a migrációs áramlások szabályos kezelését. Az elmúlt 20 évben az embercsempészet megnövekedett a származási országokban jelentkező számos nyomás (emberi jogok megsértése, erőszak, konfliktusok, egyenlőtlenségek, gazdasági és környezeti tényezők stb.) miatt, de azért is, mert számos ország területére nem lehet legálisan bejutni. A Covid19-világjárvány miatt szigorodó korlátozások miatt megnőtt azoknak a száma, akik ezeket az jogellenes hálózatokat használják, vállalva az ezzel járó kockázatokat is.

1.2. Az európai migrációs politika kezdettől fogva – többek között – arra irányul, hogy felvegye a harcot e bűnözői tevékenységgel szemben, megakadályozza a migránsok bűnszervezetek általi kizsákmányolását, és felszámolja az irreguláris migrációra ösztönző tényezőket. A migráncscempészség elleni megújított uniós cselekvési terv (2021–2025) olyan eszköznek tekinthető, amely folytatja és javítja az Európai Unió küzdelmét e bűnözői tevékenység ellen.

1.3. Az Europol adatai szerint az Európai Unióba szabálytalanul belépő személyek több mint 90 %-a utazása valamelyik szakaszában csempészhálózatokon keresztül jutott be. A migráncscempészség elleni küzdelem keretében az Európai Unió prioritásként kezeli, hogy a partnerországokkal együttműködve visszaszorítsa az ilyen veszélyes utazásokra ösztönző tényezőket; hogy kezelje az irreguláris migráció kiváltó okait; hogy támogassa a szabályos migrációt, valamint az Európai Unió országaiba irányuló legális és biztonságos útvonalakat; hogy megerősítse a közös határok igazgatását; hogy kezelje a vonzó tényezőket, például az irreguláris munkavállalást; és hogy megkönnyítse a visszatérést és a reintegrációt azon személyek számára, akik az EU területén szabálytalanul tartózkodnak.

1.4. Az EGSZB üdvözli a megújított uniós cselekvési tervet és az abban javasolt átfogó megközelítést, amely az Európai Uniónak a migráncscempészség elleni küzdelemre irányuló munkájának folytatása. Az embercsempészség mint bűnözői tevékenység veszélyezteti a migránsok életét, sérti a jogait, jogosulatlanul kihasználja az EU területére belépni kívánó embereket, és veszélyt jelent az európai biztonságra is.

1.5. Az EGSZB elismeri, hogy a külső határok védelme az EU számára prioritás. Ugyanakkor rámutat arra, hogy mindig biztosítani kell az emberi jogok tiszteletben tartását és a nemzetközi jog sérthetlenségét, miközben mindig meg kell védeni az érintetteket, és el kell kerülni a szolidaritás kriminalizálását. A migráncscempészség elleni küzdelem semmi esetre sem irányulhat maguk a migránsok, vagy a nekik szóló humanitárius segítségnyújtás és támogatás ellen.

1.6. Az EGSZB elengedhetetlennek tartja, hogy a migráncscempészség ellen az útvonal egészére kiterjedő megközelítéssel küzdjünk. Ebbe beletartozik az embercsempész-hálózatok ellen javasolt intézkedések megerősítése az igazságügyi és rendőrségi együttműködés javításával; a szomszédos országokkal való együttműködés és párbeszéd javítása az embercsempész-hálózatok elleni küzdelemben; a kizsákmányolás megelőzésére és csempésztett személyek védelmének biztosítására irányuló intézkedések megerősítése; valamint az irreguláris foglalkoztatás és a munkaerő-kizsákmányolás elleni összehangoltabb és erőteljesebb küzdelem is.

1.7. Az EGSZB egyetért azzal, hogy ahhoz, hogy az embercsempész-hálózatok ne tudjanak nyereségre szert tenni, meg kell szüntetni a keresletet. Figyelmeztet azonban azokra a működési zavarokra, amelyek abból adódhatnak, ha csak a kínálati oldallal (vagyis az ilyen hálózatokkal) foglalkozunk. E tekintetben rámutat, hogy a legális, hatékony és biztonságos csatornák megléte, valamint a menedékkjog védelme kulcsfontosságú ahhoz, hogy az illegális üzlet nagy részét kiiktassuk.

1.8. Az EGSZB határozottan elítéli továbbá a migránsoknak és menedékkérőknek az EU destabilizációjára irányuló, eszközként való felhasználását⁽¹⁾.

1.9. Az EGSZB rámutat arra, hogy az emberek védelmével, az orvosi ellátással⁽²⁾ és a szolidaritási segítségnyújtással kapcsolatos cselekményeket nem szabad kriminalizálni és a csempészhálózatokkal azonos szintre helyezni, és csak akkor kell büntetőeljárás alá vonni, ha azok szándékosak és közvetlenül vagy közvetve pénzügyi vagy más anyagi előny megszerzése céljából történnek⁽³⁾. Kifejezetten be kell illeszteni a felelősség alóli kötelező mentesülésre vonatkozó záradékot, ha humanitárius indíttatású segélyekről vagy segítségnyújtási intézkedésekről van szó.

2. Általános megjegyzések

2.1. A migráncscsempészes határokon átnyúló bűnözői tevékenység, amely veszélyezteti az emberek életét, sérti az alapvető jogokat, és megzavarja a migrációs áramlások szabályos kezelését.

2.2. Az elmúlt 20 évben az embercsempészet megnövekedett a származási országokban jelentkező számos nyomás (emberi jogok megsértése, erőszak, konfliktusok, egyenlőtlenségek, gazdasági és környezeti tényezők stb.) miatt, de azért is, mert számos ország területére nem lehet legálisan bejutni. A Covid19-világjárvány miatt szigorodó korlátozások miatt megnőtt azoknak a száma, akik ezeket az illegális hálózatokat használják, az ezzel járó kockázatokkal együtt⁽⁴⁾.

2.3. A migráncscsempészes és az emberkereskedelem között az a fő különbség, hogy az előbbi esetében a migránsok önként vesznek részt a migrációs folyamatban azáltal, hogy fizetnek egy embercsempész szolgáltatásaiért, hogy átléphessenek egy nemzetközi határt; az emberkereskedelem esetében az embereket munkavégzési, szexuális vagy szerveztávoltási céllal hurcolják el – ők segítségre és támogatásra szoruló áldozatok. Az emberkereskedelem nem feltétlenül határokon átnyúló tevékenység. A két jelenség gyakran összefügg egymással, mivel az embercsempészes áldozatait munkaerő-, szexuális vagy más típusú kizsákmányolás céljából válhatnak az emberkereskedők áldozatává.

2.4. Az európai migrációs politika kezdettől fogva – többek között – arra irányul, hogy felvegye a harcot a bűnözői tevékenységgel szemben, megakadályozza a migránsok bűnszervezetek általi kizsákmányolását, és felszámolja az irreguláris migrációra ösztönző tényezőket. Az Európai Bizottság által 2020-ban előterjesztett migrációs és menekültügyi paktumban szerepel, hogy a migráncscsempészes elleni küzdelem prioritás, és hogy „a veszélyes utazások és a szabálytalan határátlépések megelőzése érdekében megerősítik a származási és tranzitországokkal való együttműködést, különösen a migráncscsempészes elleni konkrét partnerségek létrehozása útján a harmadik országokkal”.

2.5. Az Europol adatai szerint az Európai Unióba szabálytalanul belépő személyek több mint 90 %-a utazása valamelyik szakaszában csempészhálózatokon keresztül jutott be.

2.6. A migráncscsempészes elleni megújított uniós cselekvési tervet (2021–2025) úgy kell értelmezni, mint az Európai Unió e bűnözői tevékenység elleni folytonos küzdelmének eszközét. A migráncscsempészes nemcsak migrációs kihívásnak, hanem az EU külső határait érintő biztonsági fenyegetésnek is kell tekinteni. Az EU külső határainak megfelelő kezelése és védelme, a nemzetközi jogi keret és az alapvető jogok tiszteletben tartása kulcsfontosságú kérdés. Az EU-nak az emberi jogokat és a nemzetközi normákat tiszteletben tartó módon meg kell erősítenie a közös normákat és eljárásokat annak érdekében, hogy megakadályozza az EU-ba irányuló migráncscsempészes.

⁽¹⁾ Az EGSZB készülő, REX/554 jelű véleménye.

⁽²⁾ A CPME nyilatkozata a szolidaritási cselekmények kriminalizálásáról. Lásd még az Európai Parlament Megfelel-e a célnak? című jelentését (2019) A segítségnyújtási irányelv és az irreguláris migránsoknak nyújtott humanitárius segítségnyújtás kriminalizálása: 2018-as frissítés..

⁽³⁾ Az Egyesült Nemzetek keretében létrejött, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni egyezménynek a migránsok szárazföldön, légi úton és tengeren történő csempésze elleni fellépésről szóló jegyzőkönyve, 6. cikk.

⁽⁴⁾ Global Initiative (2021), The Global Illicit Economy.

2.7. A migráncscempészés elleni küzdelem keretében az Európai Unió prioritásként kezeli, hogy a partnerszágokkal együttműködve felszámolja az ilyen veszélyes utazásokra ösztönző tényezőket; hogy kezelje az irreguláris migráció különböző kiváltó okait; hogy előmozdítsa a szabályos migrációt és az Európai Unió országaiba irányuló legális és biztonságos útvonalakat; hogy megerősítse a közös határok igazgatását; és hogy megkönnyítse a visszatérést és a reintegrációt azon személyek számára, akik illegális helyzetben találják magukat Európa területén⁽⁵⁾.

2.8. Az embercsempészet elleni küzdelem magában foglalja a munkáltatókkal szembeni szankciókról szóló irányelv⁽⁶⁾ alkalmazásának megerősítését is, valamint annak megértését, hogy az irreguláris munka az irreguláris migráció egyik vonzó eleme, és hogy ez összefügghet a migránsok csempészésével: nem szabad elfelejteni, hogy ha vannak olyan külföldi munkavállalók, akik szabálytalanul tartózkodnak az EU területén, az azért van, mert vannak olyan szabályszegő munkáltatók, akik illegális munkát biztosítanak számukra, amely nem felel meg a minimális munkafeltételeknek a fizetés, a munkaidő, az egészségügyi és biztonsági feltételek stb. tekintetében.

2.9. A megújított, 2021–2025-ös időszakra vonatkozó, migráncscsempészés elleni uniós cselekvési terv figyelembe veszi a célzott konzultációk és a 2021. március 19. és június 11. között tartott nyilvános konzultáció eredményeit. A bűnözői vállalkozások felszámolásához való hozzájárulásával támogatja a biztonsági unióra vonatkozó uniós stratégia célkitűzéseit⁽⁷⁾, akárcsak a 2021–2025-ös időszakra vonatkozó, szervezett bűnözés elleni küzdelemre irányuló uniós stratégiát⁽⁸⁾ és a 2021–2025-ös időszakra vonatkozó, emberkereskedelem elleni küzdelemre irányuló uniós stratégiát⁽⁹⁾.

3. Észrevételek a megújított, 2021–2025-ös időszakra vonatkozó, migráncscsempészés elleni uniós cselekvési terv kapcsán

3.1. Az EGSZB üdvözli a megújított uniós cselekvési tervet és az abban javasolt átfogó megközelítést, amely az Európai Uniónak a migráncscsempészés és az emberkereskedelem elleni küzdelemre irányuló munkájának folytatása.

3.2. Magától értetődő, hogy az embercsempészés mint bűnözői tevékenység veszélyezteti a migránsok életét, sérti a jogait, és jogosulatlanul kiharználja az EU területére belépni kívánó embereket. Az EGSZB ezért úgy véli, létre kell hozni a szükséges mechanizmusokat és eszközöket e bűnözői tevékenység leküzdésére.

3.3. Az EGSZB elismeri, hogy a külső határok védelme az EU számára prioritás. Ugyanakkor rámutat arra, hogy mindig biztosítani kell az emberi jogok tiszteletben tartását és a nemzetközi jog sérthetetlenségét, miközben mindig meg kell védeni az érintetteket, és el kell kerülni a szolidaritás kriminalizálását. Mindenesetre a migráncscsempészés elleni küzdelem soha nem irányulhat maguk a migránsok vagy a nekik szóló humanitárius segítségnyújtás és támogatás ellen, és nem szolgálhat ürügyül a menedéjog uniós és nemzetközi szintű eltörlésére.

3.4. Az emberek védelmével, az orvosi ellátással⁽¹⁰⁾ és a szolidaritási segítségnyújtással kapcsolatos cselekményeket nem szabad kriminalizálni és a csempészhálózatokkal azonos szintre helyezni, és csak akkor kell büntetőeljárás alá vonni, ha azok szándékosak és közvetlenül vagy közvetve pénzügyi vagy más anyagi előny megszerzése céljából történnek⁽¹¹⁾. Kifejezetten be kell illeszteni a felelősség alóli kötelező mentesülésre vonatkozó záradékot, ha humanitárius indíttatású segélyekről vagy segítségnyújtási intézkedésekről van szó.

3.5. Az EGSZB elengedhetetlennek tartja, hogy a migráncscsempészés ellen az útvonal egészére kiterjedő megközelítéssel küzdjünk, és hogy megértsük, hogy a legális és biztonságos útvonalak hiánya az egyik oka annak, hogy az embercsempész-hálózatok virágozni tudnak.

3.6. Az EGSZB úgy véli továbbá, hogy az illegális munkavállalás összefüggésbe hozható az embercsempész hálózatokkal, amelyek gyakran munkaerő-kizsákmányolásba torkollanak. Az EGSZB ezért úgy véli, hogy erőfeszítéseket kell tenni a munkáltatókkal szembeni szankciókról szóló irányelv végrehajtásának javítása, valamint a szabálytalan foglalkoztatás és a munkaerő-kizsákmányolás elleni összehangoltabb és erőteljesebb küzdelem érdekében.

⁽⁵⁾ HL C 517., 2021.12.22., 86. o.

⁽⁶⁾ 2009/52/EK irányelv

⁽⁷⁾ COM(2020) 605 final

⁽⁸⁾ COM(2021) 170 final

⁽⁹⁾ COM(2021) 171 final

⁽¹⁰⁾ A CPME nyilatkozata a szolidaritási cselekmények kriminalizálásáról. Lásd még az Európai Parlament Megfelel-e a célnak? című jelentését (2019) A segítségnyújtási irányelv és az irreguláris migránsoknak nyújtott humanitárius segítségnyújtás kriminalizálása: 2018-as frissítés..

⁽¹¹⁾ Az Egyesült Nemzetek keretében létrejött, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni egyezménynek a migránsok szárazföldön, légi úton és tengeren történő csempésze elleni fellépéséről szóló jegyzőkönyve, 6. cikk.

3.7. Az EGSZB szükségesnek tartja az embercsempész-hálózatok ellen javasolt intézkedések megerősítését az igazságügyi és rendőrségi együttműködés javítása, az Európai Multidiszciplináris Platform a Bűnügyi Fenyegtettség Ellen (EMPACT) és az Eurojust munkájának támogatása, valamint a migráncsempészség kockázataira vonatkozó, a forrásnál végzett információgyűjtés és a tájékoztatási kampányok javítása által.

3.8. Az EGSZB üdvözli, hogy ez az integrált megközelítés magában foglalja a szomszédos országokkal való együttműködés és párbeszéd javítását is a csempészhálózatok elleni küzdelemben, de figyelmeztet arra a veszélyre, hogy az ezekkel az országokkal való együttműködés negatívan befolyásolhatja a csempészhálózatok megerősödését az olyan fogalmak visszaélészerű felhasználása miatt, mint a visszaküldés és a reintegráció. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy az Európai Bizottság közleménye helyesen mutat rá arra, hogy állami szereplők egyre nagyobb szerepet játszanak az illegális bevándorlás mesterséges gerjesztésében és annak megkönnyítésében az EU destabilizálása céljából.

3.9. Az EGSZB elengedhetetlennek tartja a kizsákmányolás megelőzésére és az embercsempészség áldozatai védelmének biztosítására irányuló intézkedések megerősítését. E tekintetben szükségesnek tartja, hogy kísérleti intézkedéseket dolgozzanak ki az útvonal egészére kiterjedő megközelítés szerint, amelyben a származási, a tranzit- és a célországok közigazgatási és társadalmi szereplői is részt vesznek.

3.10. Az EGSZB érdekesnek tartja az embercsempészség elleni operatív partnerségek kialakítását harmadik országokkal, de felhívja a figyelmet arra, hogy ezek a megállapodások nem sérthetik az Európai Unió irányadó elveit, és nem köthetők olyan országokkal, ahol rendszeresen megsértik az emberi jogokat.

3.11. Az EGSZB úgy véli, hogy a megújított, 2021–2025-ös időszakra vonatkozó, migráncsempészség elleni uniós cselekvési terv sikeresen azonosítja az e bűnözői tevékenység által jelentett kockázatokat, valamint azt, hogy az embercsempész-hálózatok milyen gyorsan alkalmazkodnak a körülményekhez, és milyen gyorsan használják ki az új technológiákat.

3.12. Az EGSZB egyetért azzal, hogy az embercsempész-hálózatok nyereségének megcélzása érdekében fel kell számolni a keresletet, ahogyan azt a megújított cselekvési terv is kimondja. Figyelmeztet azonban azokra a működési zavarokra, amelyek abból adódhatnak, ha csak a kínálati oldallal (vagyis a hálózatokkal) foglalkozunk anélkül, hogy megértenénk, hogy a kereslet csökkentéséhez strukturális reformokra van szükség. E tekintetben rámutat, hogy a legális, hatékony és biztonságos csatornák létezése, valamint a menedékjog védelme kulcsfontosságú ahhoz, hogy az illegális üzlet nagy részét kiiktassuk.

3.13. Az EGSZB aggódik amiatt, hogy az embercsempészség megelőzésének fejlesztése – amely célkitűzéssel egyébként egyetért – a kiszolgáltatott migránsok megsegítésére szolgáló mechanizmusok megsértését jelentheti. Kiemeli, hogy az utóbbi hónapokban a pártok és kormányok részéről egyre több intézkedés történt a szolidaritási cselekmények kriminalizálására. Az EGSZB rámutat, hogy a kiszolgáltatott személyek védelmét, valamint az orvosi ellátást⁽¹²⁾ és a szolidaritási segítségnyújtást nem szabad kriminalizálni és ugyanolyan elbánásban részesíteni, mint a csempészhálózatokat⁽¹³⁾.

3.14. Az EGSZB úgy véli, hogy különös figyelmet kell fordítani az embercsempészet áldozataira, különösen a kiszolgáltatottabbakra, például a (kísérő nélküli) kiskorúakra⁽¹⁴⁾, a fogyatékossgal élő személyekre és a nőkre⁽¹⁵⁾. Az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki irányelvet a kísérő nélküli külföldi kiskorúak védelméről, amely a gyermek mindenképp felett álló érdekét szolgálja. Ezenkívül a civil társadalmi szereplők, a szociális szervezetek és a civil szervezetek szerepét az embercsempészet áldozatainak megsegítésében és támogatásában humanitárius akcióként kellene elismerni az uniós elvek megerősítése érdekében.

⁽¹²⁾ A CPME nyilatkozata a szolidaritási cselekmények kriminalizálásáról. Lásd még az Európai Parlament Alkalmos-e a célra? című jelentését (2019) A segítségnyújtási irányelv és az irreguláris migránsoknak nyújtott humanitárius segítségnyújtás kriminalizálása: 2018-as frissítés.

⁽¹³⁾ Az Európa Tanács Nemzetközi Civilszervezet Konferenciájának a civil szervezetek jogával foglalkozó szakértői tanácsa: A büntetőjog alkalmazása a menekülteket és más migránsokat támogató civil szervezetek munkájának korlátozására az Európa Tanács tagállamaiban (2019).

⁽¹⁴⁾ HL C 429., 2020.12.11., 24. o.

⁽¹⁵⁾ A biztonságos, rendezett és szabályos migrációra vonatkozó globális megállapodás 9. célkitűzése: A migránsok csempészségére adott nemzetközi válasz megerősítése. A 25. pont c) alpontja: A nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő és a gyermekek szempontjait figyelembe vevő jegyzőkönyvek kidolgozása a migrációs útvonalak mentén történő együttműködéshez, amelyek lépésről lépésre felsorolják a csempészt migránsok megfelelő azonosítására és támogatására irányuló intézkedéseket.

3.15. Az EGSZB elismeri, hogy a terv szintén releváns, és egyértelműen foglalkozik az eszközként felhasznált migráció – ahol az állami szereplők részvétele nyilvánvaló – jelenlegi problémáival. Az EGSZB az Európai Tanácshoz ⁽¹⁶⁾ hasonlóan határozottan elítéli a migránsok és menedékkérők eszközként, destabilizáló tényezőként való felhasználását, ahogyan az a közelmúltban a marokkói és különösen a fehérorosz határon ⁽¹⁷⁾ tapasztalható volt.

3.16. Az EGSZB emlékeztet arra, hogy a tagállamok mindig kötelesek betartani a nemzetközi kötelezettségvállalásokat, beleértve az 1951. évi genfi egyezményt és a menedéjogról szóló 1967. évi New York-i jegyzőkönyvet, valamint az EU teljes jogszabályi keretrendszerét.

3.17. A migráció fenyegetésként való beállítása és a migránsokat veszélyként bemutató diskurzus dehumanizálja az embereket, és csak azoknak kedvez, akik geostratégiai vagy nemzetpolitikai okokból ki akarják őket használni.

3.18. Az EGSZB sajnálja, hogy a migráncscempészés elleni küzdelem nagyobb gondot jelent, mint az emberkereskedelem elleni küzdelem, amely továbbra is a legjövedelmezőbb bűnözői tevékenység, és nemcsak az emberi jogok megsértését jelenti, hanem a nemzetbiztonságra, a gazdasági növekedésre és a fenntartható fejlődésre is valós fenyegetést jelent ⁽¹⁸⁾.

Kelt Brüsszelben, 2022. március 23-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Christa SCHWENG

⁽¹⁶⁾ JOIN(2021) 32 final, Reagálás a migránsok államilag támogatott instrumentalizálására az EU külső határán

⁽¹⁷⁾ <https://www.eesc.europa.eu/en/news-media/presentations/eesc-expresses-its-concern-about-situation-border-belarus>

⁽¹⁸⁾ Bigio, J., & Vogelstein, R. B. (2021), Ending Human Trafficking in the Twenty-First Century [Az emberkereskedelem felszámolása a 21. században], Council on Foreign Relations.